

Lausunto HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2019 - 2021, vesihuollon sekä jätehuollon investointistrategioista, vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmista vuosille 2019 - 2028 sekä HSY:n strategiasta 2025

VD/5625/00.04.03/2018

HW/AKyy

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n (jatkossa HSY) hallitus on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa (VD/5625/00.04.03/2018) HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta (TTS) vuosille 2019-2021, vesihuollon investointistrategiasta, vesihuollon investointiohjelmasta vuosille 2019-2028, jätehuollon investointiohjelmasta vuosille 2019-2028, jätehuollon investointistrategiasta sekä HSY:n strategia 2025 -esityksestä. Lausunnot on pyydetty antamaan 31.8.2018 mennessä.

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä kuntayhtymälle taloussuunnitelma, joka ajoittuu vähintään kolmelle seuraavalle vuodelle. HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2019-2021 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat kuntayhtymän hallituksen 16.3.2018 hyväksymään uuteen strategiaan 2025. TTS-kauden tavoitteiden ja hankkeiden pohjana ovat strategiset päämäärät: ympäristövastuu ja resurssitehokkuuden edelläkävijä, korkea toimintavarmuus, sujuvat palvelut ja vakaa talous sekä mahdollistajapäämäärät: hyvän työelämän kehittäjä, aktiivinen uuden teknologian hyödyntäjä, tiedolla vaikuttaja ja yhteistyön rakentaja.

Suoritteet:

HSY:n verkostoon pumpatun veden määrän ei arvioida juurikaan kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2019 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 92,9 miljoonaa m³.

Vuonna 2019 asiakaskiinteistöiltä kuljetetun jätemäärän suunnitellaan olevan 318 000 tonnia.

Henkilöstömäärien toteumat ovat jääneet suunniteltua alemmalle tasolle. Henkilöstösuunnitelma päivitetään suunnitelmakaudelle 2019-2021 ja muutokset huomioidaan lopullisessa taloussuunnitelmassa syksyllä.

Talous:

HSY:n toimintatuottojen arvioidaan kasvavan 2 % vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna. Vesitaksoihin tehdään 2 % reaalikorotus. Jätehuollon asiakashintoja ei reaalisesti koroteta ollenkaan. Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet vuonna 2019 ovat 4,15 miljoonaa euroa (vuonna 2018 4,10 miljoonaa euroa).

HSY:n toimintamenot vuonna 2019 ovat 0,7 % suuremmat kuin vuonna 2018. Kasvu johtuu toiminnan muutoksista, sekä kustannusmuutoksista kuten työmarkkinaratkaisujen vaikutuksista henkilöstömenoihin, kemikaalikustannusten normaalia nopeammasta kohoamisesta sekä kertaluontoisista kustannuseristä kuten Hiekkaharjun vesitornin purusta. Toimintakate vuonna 2019 on 189,2 miljoonaa euroa. Vuosikate on vuonna 2019 121,2 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos vuonna 2019

on vuosikatteesta vähennettävien käyttöomaisuuspoistojen jälkeen 17,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten purkamisesta aiheutuvien tilinpäätöskirjausten jälkeen tilikauden ylijäämä on 16,9 miljoonaa euroa. HSY:n omavaraisuusaste heikkenee koko suunnitelmakauden ollen vuoden 2021 lopussa 27,6 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 28,8 %.

Nettorahoitusmenot kasvavat tasaisesti koko suunnitelmakauden ajan vesihuollon suuren investointitarpeen aiheuttaman lisälainanoton seurauksena. Koko suunnitelmakaudella joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa lähes 367 miljoonaa euroa.

Investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen 13.4.2018 hyväksymään investointiohjelmaan 2019-2028. Vuonna 2019 investoinnit ovat yhteensä 235,6 miljoonaa euroa, josta 218,7 miljoonaa on vesihuollon ja 14,2 miljoonaa jätehuollon investointeja. Suunnitelmakauden merkittäviä hankkeita Vantaalla ovat Hiekkaharjun uuden vesitornin rakentaminen ja Kivistön runkoviemäriin investointi.

Tekninen lautakunta 21.8.2018 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon antamista Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän hallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2019–2021:

”HSY on asettanut strategiseksi päämääräkseen toimia ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijänä. Tämä tavoite tukee hyvin kesäkuussa 2018 hyväksytyssä Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartassa asettamia tavoitteita. Tiekartta sisältää myös kaupungin ilmastotavoitteet (hiilineutraali Vantaa vuonna 2030). HSY:n strategiassa on toimenpiteenä esitetty ilmastostrategioiden päivittämistä yhteistyössä kaupunkiseudun toimijoiden kanssa sekä Helsingin seudun kiertotalousstrategian luomista yhteistyössä kaupunkien kanssa. Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että tarpeet yhteisille strategioille selvitetään kaupunkien kanssa.

HSY:n tiedolla vaikuttamisen ohjelmalla edistetään HSY:n strategisten päämäärien toteutumista sidosryhmien kautta. Yhtenä keskeisenä toimenpiteenä on esitetty Kestävän kaupunkielämän ohjelman valmistelun käynnistämistä seudullisena yhteistyönä. Vantaan kaupunki toteaa, että ohjelman tarpeellisuus on selvitettävä kuntien kanssa sekä selvitettävä kytkentä muihin ohjelmiin ja seudulliseen MAL-yhteistyöhön ja suunnitteluun, joka kattaa jo useita kestävän kaupunkielämän osa-alueita. Ohjelmaan sisältyy yhtenä osakokonaisuutena asukkaisiin kohdistuva viestintä ja neuvonta. Vantaan kaupungin mielestä HSY:n ilmastoinfon aktiivinen ja ammattitaitoinen toiminta on olennainen osa tämän tavoitteen toteuttamisessa.

Vantaa on sitoutunut kiertotalouden ja valtakunnallisen jätehuoltosuunnitelman tavoitteisiin. Tämä tarkoittaa sitä, että yhdyskuntajätteen kierrätysaste nostetaan 55 %:iin vuoteen 2023 mennessä. HSY:n asettama 51 %:n kierrätysaste kotitalousjätteelle vuoteen 2019 ja 60 %:n kierrätysaste yhdyskunta- ja kotitalousjätteelle vuoteen 2025 on oikeansuuntainen ja mahdollistaa Vantaan omin tavoitteiden saavuttamisen. Lisäksi myönteisenä pitkän tähtäimen tavoitteena on parantaa edelleen materiaalien kierrätystä kotitalousjätteestä esikäsittelyn ja lajittelun avulla. Jätehuollon investointistrategiassa on varaus lajittelun pilotointiin robotiikan avulla.

HSY on tarkoitus vaatia vaihtoehtoisen polttoaineiden käyttöä 10% jätehuollon kuljetusurakkakilpailuissa. Vantaan kaupunki katsoo, että vaikka tavoite sinänsä on kannatettava, niin se voisi olla selkeästi kunnianhimoisempi.

HSY:n tavoitteena on kaatopaikkojen metaanipäästöjen pienentäminen ja kaasun parempi hyödyntäminen. Suunnitelmissa onkin Seutulan kaatopaikkakaasujen hyödyntämisen aloittaminen uudestaan vähintään lämpönä esimerkiksi alueelle rakennettavaan jäteastioiden pesu- ja varastohallissa. Suunnitelmakaudella varaudutaan lisäksi toteuttamaan maanhankintoja ja kehittämään Seutulan aluetta laajemminkin osana Ekomo-toimintaa. Vantaan kaupunki kannattaa kiertotalouden edistämistä, mutta muistuttaa että alueelle sijoitettava toiminta ei saa lisätä alueen asukkaiden ympäristöhäiriöitä. Ekomo-hanke on kaupungin tietojen mukaan sijoittumassa sekä Tuusulan että Vantaan alueelle siten, että suurempi aluekokonaisuus sijoittuisi Tuusulan puolelle. Alue kytkeytyy suunniteltuun maantie 152 jatkeeseen (ns. Kehä IV), joka tulee aikanaan mahdollistamaan sujuvat yhteydet alueelle. Mikäli Ekomo-hanke on tarkoitus toteuttaa ennen uusia liikenneyhteyksiä, tulee sen vaikutukset nykyiseen liikenneverkkoon selvittää, jotta välttämättömät tie- ja katuverkon parantamiskohteet voidaan suunnitella ja toteuttaa etukäteen kaupungin ja ELY-keskuksen investointibudjettien puitteissa. Kaupunki esittää, että hankkeen valmistelu käynnistetään yhteistyössä mahdollisimman pian, jotta ratkaisuihin saataisiin toimivia ja haitat alueen asukkaille voitaisiin minimoida.

HSY:n tarkoituksena on tarkistaa kiinteistökohtaisia erilliskeräysvelvoitteita. Tavoitteena on yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen lisäämällä kiinteistökohtaista hyötyjakeiden lajittelua. Kierrätettävien jakeiden erilliskeräysvelvoitteet on tarkoitus asettaa tänä vuonna. Vantaan kaupunki katsoo, että muovipakkausten kiinteistökohtaista erilliskierrätystä tulee laajentaa mahdollisimman nopeasti.

HSY suunnittelee pientalojen monilokerokeräyspilottia vuodelle 2019. Vantaan kaupunki toivoo, että asiassa edettäisiin nopeasti, koska pientalojen kierrätysmahdollisuuksien parantaminen monilokerokeräysastioita käyttämällä olisi erittäin suuri parannus ja vaikuttaisi todennäköisesti kierrätysasteeseen myönteisesti. Kierrätysasteen parantamista ja kiertotalouden edistämistä tukee suunniteltu yhteistyö Kierrätyskeskuksen kanssa minisortti-asemien ja myöhemmin Sortti-Kierrätystavaratalon perustamisesta.

Lausuntopyynnön mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmaan kuuluva ympäristöohjelma liitetään suunnitelmaan vasta syksyllä 2018. Vantaan kaupunki pyytää saada lausua ympäristöohjelmasta ennen sen hyväksymistä liitteeksi.

HSY:llä on käynnissä älykkäiden järjestelmien ja paikkatiedon hyödyntämisen hankkeita. HSY:n ja jäsenkuntien yhteistyön kehittäminen ja investointi- sekä saneerauskohteiden tietojen ja investointiohjelmien järjestelmällinen välittäminen osapuolten kesken lisää synergiaetuja ja vähentää asukkaiden kokemia katujen ja vesihuoltolinjojen rakennusaikaisia haittoja. Vantaalla on parhaillaan käynnissä maankäytön toimintamalli- ja tietojärjestelmähanke MATTI, jonka 2019 tapahtuvan käyttöönoton myötä Vantaa toimii entistä enemmän kaupunki- ja tietomallipohjaisesti. Molempien osapuolten paikkatietojärjestelmien kehitystyössä on ensisijaisen tärkeitä varmistaa järjestelmien ja tietojen yhteensopivuus ja siirrettävyys jatkossakin mm. avointen rajapintojen kautta.

HSY:n vesihuollon investointistrategian painopisteitä ovat ympäristökuormituksen vähentäminen, vesihuoltojärjestelmän kehittäminen saneeraamalla, kehittyvän ja tiivistyvän yhdyskunnan vesihuollon järjestäminen sekä varautumisen ja jatkuvuuden hallinnan tason parantaminen. Kaikki painopisteet ovat Vantaan kannalta tärkeitä ja investointiohjelman katsotaan tukevan em. strategian toteutumista.

Tulevina vuosinakin Vantaan asuntorakentamisessa painottuu asemakaava-alueiden täydennysrakentaminen, mikä osaltaan helpottaa vesihuollon uudisrakentamisen kustannuspaineita, koska tarvittava infra on pääosin jo olemassa.

Vesihuoltoverkostojen saneerauksesta merkittävä osa verkostosaneerauksista pyritään tekemään yhteishankkeina jäsenkuntien katutöiden yhteydessä. Vaikka HSY:n ja kaupunkien välinen yhteistoiminta saneeraushankkeissa on taloudellisesti ja toiminnallisesti erittäin tarkoituksenmukaista, yksittäisissä ja kiireellisissä kohteissa HSY saa Vantaan alueella saneerata vesihuoltolinjoja ilman kadun saneeraustakin vesihuollon palvelutason niin edellyttäessä.

Vantaan kaupunki ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) valmistelevat yhdessä vesihuollon toteuttamista Kiilan alueelle, joka on hyväksytyn Vantaan vesihuollon kehittämissuunnitelman 2017-2026 ensimmäiseksi aikataulutettu kehittämisalue.

Suunnittelun lähtötiedoiksi Kiilan alueen kiinteistöjen liittymishalukkuutta vesihuoltoverkkoon kartoitettiin alustavalla liittymishalukkuuskyselyllä helmi-maaliskuussa 2018. Vastauksia palautettiin yhteensä 44 kpl, eli koko alueen vastausprosentti oli 60 %. Kyselyn tulosten perusteella Kuutamotielle ja Tähtitaivaantielle sekä -kujalle laaditaan yleissuunnitelma vesihuollon toteuttamisesta. Lisäksi tutkitaan, voidaanko vesihuolto rakentaa myös Aurinkotielle. Vesihuollon toteutettavuus Aurinkotielle on riippuvainen Kiilan alueen runkolinjan linjauksesta.

Yleissuunnitelman laatimisen jälkeen syksyn 2018 aikana järjestetään asukasilta ja toteutetaan uusi sitova liittymishalukkuuskysely. Mikäli liittymishalukkuus edelleen on riittävän korkea, HSY ja kaupunki tekevät lopullisen päätöksen vesihuollon toteuttamisesta ja toteutuksen laajuudesta. Arvioitu ajankohta rakentamisen aloittamiselle on 2019.

Vestran alueelle on perustettu uusi vesiosuuskunta 4.12.2017. Vesiosuuskunta suunnittelee toteuttavansa Vestran, Länsi-Keimolan ja Kirkkan alueen vesihuollon vuosina 2018-2019 LPS-paineviemärijärjestelmällä (engl. Low Pressure Sewer). LPS on viemärijärjestelmä, joka koostuu samaan putkistoon asennettavista repijällä varustetuista ruuvipumpuista. Kuntatekniikan keskus, HSY ja vesiosuuskunta yhdessä kartoittavat syksyn 2018 aikana keinoja parantaa vesihuollon toteutusmahdollisuuksia ottaen huomioon kuntalaisten ja HSY:n asiakkaiden tasapuolisen kohtelun. Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa Vestran alue oli merkitty vesihuollon selvitysalueeksi, jonka vesihuollon tarpeen luotettava arviointi tai toteuttamien edellyttää lisäselvityksiä tai -toimenpiteitä ts. vesihuollon toteutusta ei ko. suunnitelmassa ole ohjelmoitu.

HSY:n kuntaosuudet ovat pysyneet lähes aiempien vuosien tasolla ja Vantaa hyväksyy vuodelle 2019 esitetyn kuntaosuuden n. 0,903 miljoonaa euroa (n. 0,896 milj. euroa v.2018). Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala ilmoittaa, että ensi vuotta koskevassa rakentamishjelmaluonnoksessa on varauduttu toteuttamaan HSY:lle vesihuollon rakennushankkeita yhteensä noin 8,0 miljoonalla eurolla. Rakentamishjelmassa ei ole otettu huomioon HSY:n toimittamien vesihuollon putkimateriaalien kustannuksia, joita kaupunki ei laskuta HSY:ltä. Investoinnin lisäksi HSY:n tulisi ottaa putkimateriaalien hankinta huomioon omassa talousarviossaan. Lisäksi Vantaa on talousarviossaan varautunut myymään suunnittelu- ja rakennuttamispalveluja HSY:lle noin 1,2 miljoonalla eurolla."

Käsittely: kaupungininsinööri selosti asiaa kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Lausuntopyyntö 15.6.2018
- Ote HSY:n hallituksen pöytäkirjasta 15.6.2018
- Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2019–2021

Täytäntöönpano: esitys kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 6.2 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)